

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه مقالات همایش حمایت از

تولید ملی و کالای ایرانی

تدوین

سید حسین میرجلیلی

روشنک بزرگی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی

تهران، ۱۳۹۸

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تهران، صندوق پستی ۶۴۱۹-۱۴۱۵۵، تلفن: ۳-۸۱۰۴۶۸۹۱، فکس: ۸۸۰۳۶۳۱۷

مجموعه مقالات همایش حمایت از

تولید ملی و کالای ایرانی

تدوین: سید حسین میرجلیلی، روشنگر بزرگی

مدیر انتشارات: یدالله رفیعی

مسئول فنی: عرفان بهاردوست

ناظر چاپ: مجید اسماعیلی زارع

چاپ اول: ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: نگارش

حق چاپ برای پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی محفوظ است.

سرشناسه: همایش تولید ملی و کالای ایرانی (۱۳۹۷: تهران)

عنوان و نام پدیدآور: مجموعه مقالات همایش تولید ملی و کالای ایرانی / تدوین سیدحسین میرجلیلی، روشنگر بزرگی.

مشخصات نشر: تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ی، ۳۶۷ ص.

شابک: 978-622-6304-17-7

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: کالاها -- ایران -- کنگره‌ها

موضوع: Commercial products -- Iran -- Congresses

موضوع: درآمد ملی -- ایران -- کنگره‌ها

موضوع: National income -- Iran -- Congresses

شناسه افزوده: میرجلیلی، سیدحسین، ۱۳۴۳ -، گردآورنده

شناسه افزوده: روشنگر، بزرگی، ۱۳۶۸ -، گردآورنده

شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

شناسه افزوده: Research Institute for Humanities and Cultural Studies

رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۵۸ الف/۴۴ HF۱۰۴۴

رده بندی دیویی: ۳۳۸/۰۲۰۱۲۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۱۳۲۵۱

فهرست مطالب

مقدمه.....	ز
الزامات تحقق شعار سال ۱۳۹۷	
غلامرضا مصباحی مقدم.....	۱
حمایت رانتهی و غیررانتهی از تولید ملی در ایران	
سید حسین میرجلیلی.....	۹
سرمایه اجتماعی مصرف کالای ایرانی از منظر افکار عمومی	
علیرضا دهقان، سید احمد عسکری.....	۳۱
نقش سرمایه اجتماعی در حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی	
محسن رزاقی، زهرا سهرابی وفا، علی سوری.....	۶۳
رفع موانع نهادی برای حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی	
جلال منتظری شورکچالی.....	۱۰۳
تحلیل چالش‌های صنعت اسباب بازی ایران در راستای حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی؛ مطالعه‌ای پدیدارشناسانه	
روح اله ابوجعفری، مهدی رحیمی نسب.....	۱۲۹
بررسی و نقد برنامه راهبردی وزارت صنعت، معدن و تجارت در خصوص شناسایی بخش‌های پیشرو	
فرهاد ترحمی.....	۱۶۱

و مجموعه مقالات همایش حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

ریشه‌های فرهنگی حمایت از کالای داخلی

میثم موسائی ۲۰۵

راه کارهای بهبود نوآوری در ایران با تمرکز بر رویکرد قابلیت‌ها و سیاست فناوری

حمید پاداش، بهمن خداپناه ۲۲۱

ضرورت چرخش نظری سازوکارهای حکمرانی در اقتصاد ایران جهت ارتقاء تولید ملی

فاطمه سادات جعفریه، مصطفی سمیعی نسب، محمود متوسلی ۲۶۱

ساز و کار حمایت بیمه‌ای برای ارتقاء تولید ملی

کاظم دوست حسینی ۲۹۵

بررسی و نقد تجربه ایران، ژاپن، کره جنوبی، چین و آمریکا در حمایت از تولید ملی

میثم پیله فروش ۳۱۷

پیوست ۳۵۷

بیانیه پایانی همایش «حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی؛ بررسی برنامه‌ها و متون» ۳۵۷

معرفی پنج اثر گروه اقتصاد ۳۶۴

اعضای کمیته علمی همایش حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی؛ بررسی برنامه‌ها و متون ۳۶۷

مقدمه

سال ۱۳۹۷ به نام سال حمایت از کالای ایرانی نامیده شده است که در آن محور، تولید ملی است و حمایت از تولید ملی می‌تواند منجر به شتاب گرفتن سرمایه‌گذاری، ایجاد شغل و رشد تولید ملی شود. به منظور بررسی علمی چگونگی حمایت از تولید ملی، گروه اقتصاد شورای بررسی متون تصمیم گرفت همایشی در این زمینه برگزار کند و دیدگاه صاحب‌نظران را در این زمینه جویا شود.

محورهای هفده گانه که برای همایش اعلام شد عبارت بودند از:

۱. رشد اقتصادی درون‌زا برای حمایت از تولید ملی - بررسی نقش انتقال فناوری و R&D در حمایت از تولید ملی
۲. تجربه کشورها در حمایت از تولید ملی در سال‌های اخیر
۳. بررسی و نقد متون و تجربه سیاست صنعتی و تجاری برای حمایت از تولید ملی در ایران
۴. حمایت از تولید ملی و الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت
۵. حمایت از تولید ملی و اقتصاد مقاومتی (تاب آوری اقتصادی)
۶. برنامه‌های پژوهشگاه‌ها و دانشگاه‌ها در اقتصاد دانش بنیان و حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

ح مجموعه مقالات همایش حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

۷. اقتصاد طرف عرضه

۸. حمایت از نشر و ترویج متون و کتب علوم انسانی ایران در داخل و خارج از کشور

۹. تحریم اقتصادی و حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

۱۰. مبارزه با قاچاق کالا در حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

۱۱. مبارزه با رانت جویی گروه‌های ذی نفع و فساد مالی در حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

۱۲. برنامه‌های پولی-ارزی و مالی در حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

۱۳. آسیب شناسی نهادی در حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

۱۴. نقش تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و حاکمیت در حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

۱۵. نقش سرمایه اجتماعی در حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

۱۶. نقش عوامل فرهنگی در حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

۱۷. حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی از دیدگاه اقتصاد رفتاری

پس از انتشار فراخوان همایش، ۳۰ مقاله و خلاصه مقاله، توسط دبیرخانه همایش دریافت شد. ۱۵ تن از مشاوران علمی از دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور، برای ارزیابی مقالات و شناسایی مقالاتی که برای ارایه در اولویت قرار دارند، ما را مساعدت نمودند و در نهایت، ۱۲ مقاله برای ارایه و انتشار انتخاب گردید.

مشاوران علمی این همایش و ارایه دهندگان مقالات منتخب، مجموعه متنوعی از موسسات آموزشی و پژوهشی کشور را شامل می‌شود. اسامی و موسسه آموزش عالی مشاوران علمی، منتشر خواهد شد.

مقالاتی که در این همایش ارائه خواهد شد، عمده محورهای فراخوان همایش را

مقدمه ط

پوشش می دهند:

سخنرانی آیه الله مصباحی مقدم، با عنوان: «الزامات تحقق شعار حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی در سال ۱۳۹۷»، محورهای چهارم، پنجم و ششم را پوشش می دهد.

مقاله دکتر مصطفی سمیعی نسب، دکتر متوسلی و دکتر فاطمه جعفریه با عنوان: «ضرورت چرخش نظری سازوکارهای حکمرانی در اقتصاد ایران جهت ارتقای تولید ملی»، محور چهارم و شانزدهم را پوشش می دهد.

مقاله دکتر کاظم دوست حسینی با عنوان: «سازوکار حمایت بیمه‌ای برای حمایت از تولید ملی»، محور سیزدهم را پوشش می دهد.

مقاله آقای دکتر میثم موسایی با عنوان: «ریشه‌های فرهنگی حمایت از کالای داخلی»، محور شانزدهم را پوشش می دهد.

مقاله دکتر حمید پاداش و بهمن خدایانه با عنوان: «راه کارهای بهبود نوآوری در ایران با تمرکز بر رویکرد قابلیت‌ها و سیاست فناوری»، محورهای اول، دوم و سوم و سیزدهم را پوشش می دهد.

مقاله آقای محسن رزاقی، زهرا سهرابی وفا و دکتر علی سوری با عنوان: «نقش سرمایه اجتماعی در حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی»، محور پانزدهم همایش را پوشش می دهد.

مقاله دکتر فرهاد ترحمی با عنوان: «بررسی و نقدبرنامه راهبردی وزارت صنعت، معدن و تجارت در خصوص شناسایی بخش‌های پیشرو»، محور سوم را پوشش می دهد.

مقاله دکتر جلال منتظری با عنوان: «رفع موانع نهادی در تحقق شعار حمایت از

ی مجموعه مقالات همایش حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی

تولید ملی و کالای ایرانی»، محور سیزدهم را پوشش می‌دهد.

مقاله دکتر سیدحسین میرجلیلی با عنوان: «حمایت رانتهی و غیررانتهی از تولید ملی در ایران»، محور یازدهم را پوشش می‌دهد.

مقاله آقای مهدی رحیمی نسب و دکتر روح‌اله ابوجعفری با عنوان: «تحلیل چالش‌های صنعت اسباب‌بازی ایران در راستای حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی»، محور چهاردهم و شانزدهم را پوشش می‌دهد.

مقاله دکتر علیرضا دهقان و آقای سید احمد عسکری با عنوان: «سرمایه اجتماعی مصرف کالای ایرانی از منظر افکار عمومی»، محور پانزدهم و شانزدهم را پوشش می‌دهد.

مقاله آقای دکتر میثم پیله فروش با عنوان «بررسی تجربه ایران، ژاپن، کره جنوبی، چین و آمریکا در حمایت از تولید ملی»، محور دوم مربوط به تجربه کشورها در حمایت از تولید کلی و کالای داخلی را پوشش می‌دهد.

در پنل بحث و بررسی حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی، مباحثی از محورهای همایش که توسط سخنرانان پوشش داده نشده، مورد بحث قرار خواهد گرفت.

سرانجام در اختتامیه همایش، جمع بندی مباحث مطرح شده، قرائت خواهد شد.

دکتر سیدحسین میرجلیلی

دانشیار اقتصاد، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

و دبیر علمی همایش حمایت از تولید ملی و کالای ایرانی